49e jaar. — Nr 7. Zaterdag, 18 Januari 1902.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, nr 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :
Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** »
Een » » **4** »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centmes per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 18 JANUARI 1902.

VOOR DEN PAUS.

Bedrag der vorige lijsten fr. 36,089,70

Men kan de giften bestellen op het bureel van ons blad ofwel bij M. L. Mallié, 52, Bergstraat, Brussel.

VAN ALLES WAT.

HOEVEEL VERTEGENWOORDIGERS wij meer zullen hebben, wanneer bij de aanstaande kiezing het getal volksvertegenwoordigers vermeerdert wordt, volgt hier.

Te Antwerpen op 2 nieuwe vertegenwoordigers : 1 katholiek en 1 liberaal.

Te Brussel : 1 of 2 katholieken, 1 liberaal en waarschijnlijk 1 socialist.

Te Brugge, Aalst en Luik 1 katholiek.

Te Gent, 1 liberaal.

Te Zoningen, Charleroi, Verviers en Namen : 1 socialist.

Totaal dus, 6 of 7 katholieken, 3 liberalen en 3 of 4 socialisten

't Ergste is dat die vermeerdering ons 56,000 fr. per jaar zal kosten.

Voor 56 000 fr. woordenkramerij meer, dat is de moeite niet weerd.

∴

Vijftien millioen fleschen champagne worden jaarlijks door Frankrijk uitgevoerd.

∴

WIJNGAARDEN. — Frankrijk heeft 4 1/2 millioen acres land bedekt met wijngaarden, Italië 7 1/2 millioen, Spanje 4 millioen.

∴

DOOR DEN BLIKSEM. — In Noord-Amerika werden in het vorige jaar 5527 gebouwen door den bliksem verwoest of beschadigd.

∴

HET OUDSTE VISIETKAARTJE. — Het oudste visitkaartje, voor zoover bekend is, bevindt zich in de staatsarchieven van Venetië. Voor meer dan drie eeuwen, werd het door Jiacomo Contarine, deskundig professor aan de hoogeschool te Padua, als curiositeit aan een Venetiaansch edelman gezonden.

In het begeleidend schrijven, verklaarde de geleerde, dat de Duitsche studenten, die in groote scharen over de Alpen trokken, de zeer prijzenswaardige gewoonten hadden, om, wanneer zij in de woningen hunner vrienden aankwamen en dezen niet te huis vonden, er een stukje perkament achter te laten van een eigenaardigen vorm, met hunnen naam er op.

Het bovenbedoelde visietkaartje vertoont een wapenschild met de woorden : « De hoop houdt staande. » De eigenaar was Johannes Westerhoff uit Westphalen, die in 1560 te Padua als student verbleef.

∴

OUDERDOMSPENSIOENEN. — Eene kleine verandering, maar die eene groote beteekenis heeft, wordt voorgesteld aan de wet op de werkmanspensioenen.

De wet zegt namelijk dat het pensioen wordt toegekend « aan allen werkman » (ouvrier) of gewezen werkman. Nu is door MM. Tibbaut, Delporte, enz., een voorstel neergelegd, het woord *werkman* te vervangen door handwerker (*travailleur manuel*).

Indien dit voorstel aangenomen wordt, iets waar bijna niet aan te twijfelen is, dan zal de dracht der wet natuurlijk eene merkelijke uitbreiding bekomen.

∴

INVOERRECHT. — In de centrale Landbouwmaatschappij is, na eene lange beraadslaging, een voorstel aangenomen van M. de baron della Faille, strekkende om een invoerrecht te vragen op de vreemde paarden.

∴

EIGENDOM IS DIEFSTAL. — Zoo zeggen de socialisten, doch zij passen dat enkel toe op een andermans eigendom. Voor hen zelve is het : hebben is hebben en krijgen is de kunst. Dat is ook het gedacht van citoyen Smeets, die nu te Kinkempois twee huizen laat bouwen, hetgeen hem niet zal beletten, evenals vroeger, op de meetingen tegen de kapitalen te briesschen.

∴

CHOLERA. — In het laboratorium der hoogeschool van Michigan, is eene ontdekking gedaan, die veel besproken wordt in de geneeskundige wereld.

Dr Frederic-G. Novy en professor Paul Fræer zouden een serum ontdekt hebben tegen de ziekten in de darmen, typhuskoorts, buikloop en cholera.

Zou dat serum het goede zijn? Men heeft er reeds zooveel aangeprezen tegen de cholera, dat het niet verboden is een beetje te twijfelen.

∴

De meest bevolkte stad van heel België is Antwerpen met 272,000 zielen.

STEDEN

Brussel,	183,686	St-Nicolaas,	31,083
Luik,	157,750	Aalst,	29,203
Gent,	161,133	Bergen,	27,012
Mechelen	55 705	Charleroi,	24 460
Brugge,	51,657	Rouselaere,	23,141
Verviers,	49,067	Lier,	22,656
Leuven,	42,000	Lokeren,	20,998
Oostende,	39,584	Turnhout,	20,887
Seraing,	37,845	Ronse,	19,936
Doornik,	35,004	Thienen,	17,582
Kortrijk,	33,143	Ieperen,	16 552
Namen,	31,196	Hasselt	14,889

GEMEENTEN

Schaarbeek,	63,508	Laeken,	30,438
Elsene,	58,615	Jumet,	25,937
St-Jans Mol.	58,445	Gilly,	22,604
St-Gilles,	54,736	Etterbeek,	20,838
Anderlecht,	47,929	Berchem,	19,962
Borgerhout,	37,663	Ukkel,	18,934
St-Joost-t-N,	32,140	Boom,	15,863

De minst bevolkte gemeenten van het land zijn : Zoetenaye (arrondissement Veurne) met 28 ; Herten (arr. Tongeren) met 81, en Niverlée (arr. Philippeville), met 97 inwoners.

∴

DE SOCIALISTEN zijn verwoed op een vrijwilligersleger. 't Is tegen ons gericht, zegger zij. Maar zulk leger zal ongetwijfeld waarborgen voor de verdediging der orde aanbieden ; daar enkel zullen dienst nemen degenen die wel willen. Op die wijze zullen de socialisten om zeggen geheel buiten het leger gesteld worden. Wie zal daarvoor kwaad zijn ? Enkel degenen die slecht in 't zin hebben, die de openbare rust willen storen. Al de ordentelijke menschen, integendeel, zullen hen over dit vooruitzicht verheugen.

De socialisten zijn kwaad op de gendarmen, die vrijwillige soldaten zijn. Is dat een reden om de gendarmen te haten ?

HOELANG

men zou moeten leven.

De ondervinding leert, dat een dier achtmaal den tijd beleeft dat zijn groei duurt. Dus de hond, die volwassen is op 2 jaren, kan 8×2 of 16 jaren leven. Doch de mensch schijnt aan deze wet der natuur niet onderworpen.

Hij heeft 25 jaren noodig om geheel volwassen te zijn. Dus zou hij 25×8 of 200 jaren moeten te leven hebben, indien niet een ongeluk of eenige bijzondere oorzaak een einde aan zijne loopbaan kwam stellen. *Mathusalem* en andere patriarchen hebben boven de 200 jaren geleefd, volgens de H. Schriften.

Thans zijn zij die eene eeuw leven, de zeldzame uitzondering, en wetenschappelijk is de levensduur niet te bepalen. De historie van Frankrijk verhaalt het geval van zekere *Jean des Temps*, soldaat van Karel de Groote, die in 1136 of in den ouderdom van 360 jaar (420 jaar schrijft *Fulgorius*) overleed. Doch dit schijnt eene legende.

Wat stellig is, is het feit van zekeren Zortan, die 185 jaar oud geworden is. Zijn oudste zoon was 155 jaar, en 't is te denken dat als deze niet braaf was, zijn vader het recht niet meer had hem bij de ooren te trekken.

Tko Mardenoff, een Rus, gestorven te Tiflis in 1892, telde 164 jaar. Deze ouderdom is stellig en bewezen. Nu, Mardenoff stierf ten gevolge van een ongeluk en liet achter eene jonge weduwe van 120 jaar, diep bedroefd over dit afsterven en vast besloten niet meer te hertrouwen.

Françoise-Marie Prou, overleden in 1838 in Frankrijk (Garonne), was 138 jaar oud.

Er zijn te weinig jongelingen.

Helaas ! Al heb ik beweerd, dat de goesting om te trouwen, bij de dochters in 't algemeen billijk is en voortspruit uit den geest van zelfopoffering ; al is bij mij de wil nog zoo goed om al onze eerzame Lezeressen aan een braven man te helpen, toch voorzie ik dat voor velen mijn verlangen onvervuld zal blijven.

En waarom ?

Omdat (Ik kan er zelfs niets aan doen) er in de wereld, en ook in België, minder mannen zijn dan vrouwen.

Menige Lezeres zal hoofdschuddend uitroepen : Dat geloof ik niet ! Zie eens, 's Zondags zijn de 3/4 der kerk ingenomen door vrouwspersonen. Ja maar dat bewijst enkel ofwel dat er in uwe parochies 's Zondags veel mannen niet naar de Mis gaan, ofwel, (en dit is mijn gedacht) dat de vrouwen in de kerk wegens hunne breede hoeden, pofmouwen, wijdsche rokken, meer plaats noodig hebben dan mannen en jongelingen. Het mansvolk, bijzonder op den buiten, houdt zich dicht bijeengedrongen onder en op het okzaal, in het kerkportaal, en ook, dat eigenlijk niet past, aan of buiten de deur.

Nu of ge 't gelooft of niet, 't is zoo. De optelling, die alle tien jaren gedaan wordt, bewijst dat er in België en in andere landen veel meer personen zijn van het zwakke dan van het sterke geslacht.

Zoo is 't in al de streken van den aardbol, maar het ergste toch in Engeland. Wegens het gedurig oorlogen van dat volk in Egypte, in Indië en vooral in Transvaal, is het getal huwbare jongelingen zoodanig gedund, dat de meiskens zouden vechten voor eenen man en dat de weduwen alle hoop op hertrouwen verloren hebben. Nog al goed dat wij niet in Engeland zijn, hé !

Dat het vrouwvolk over heel de wereld sterker in getal is dan het mansvolk, is een geluk voor het menschdom, want in alle talen en in alle landen wordt de vrouw genoemd : « het Sieraad der Schepping en de Engel des huisgezins. » Weemoedig moet ik er bijvoegen dat zulks voor U, trouwlustige Lezeressen, minder gelukkig is.

Nu, ge moet... ook in geval dat ge ongetrouwd zoudt blijven, daarover niet suffen of moedeloos het hoofd laten hangen : ik zal u eene deugdelijke reden geven tot vertroosting.

Nonkel Petrus betoonde met krachtige redenen dat de jongelingen over 't algemeen goed doen en noodig hebben van te trouwen. « Een Jongeling, die niet trouwt, zegde hij, komt vroeg of laat in groot gevaar van den verkeerden weg op te gaan, leidt doorgaans een ledigleven en heeft, bij gebrek aan oppas en troost, een droevigen ouderdom. »

Dat is met de vrouwlië het geval niet. Doordat zij, van natuur zachter en godvruchtiger zijn, dwalen zij zoo gemakkelijk van het rechte spoor niet af. Ofschoon men beweert (en niet altijd ten onrechte) dat ongehuwde dochters op lateren leeftijd wat snoeperig worden, hare neus te veel in andermans zaken steken en aan hare tong al te ruime vrijheid schenken, toch zijn er onbegrijpelijk veel, die onberispelijk en onbesproken haren eenzamen weg door het leven gaan, die haren tijd en haar geld aan goede werken besteden, die door eenieder geacht en bemind worden.

Ook uit stoffelijk oogpunt beschouwd, is de behoefte aan trouwen bij de vrouwen veel minder groot dan bij de mannen,

Zijt gij ooit het huis van eenen alleenwonenden jonkman binnengetreden ? Hebt ge dien onhandigen keukenpot zien patatten schillen, soep koken, frikadellen maken, kamer en gang uitkeeren, zokken stoppen en hemden lappen ? Hebt ge niet gelachen met zijne onhandigheid, den neus niet opgetrokken voor de onzindelijkheid, niet medelijdend binnensmonds gezeid « Wat een huishouden ! Wat een... stal ! »

Maar treedt een huis binnen, waar een vrouwspersoon alleen woont. Al moet ze elken dag op daghuur uit, al heeft zij eene koe, een varken en eene kat te verzorgen, toch is hare woning doorgaans zindelijk, hare kleeding zuiver, en staat bijtijds de kookketel op het vuur.

De eenzame man weet niet hoe hij zijne avonden doorbrengt : hij sluimert in den hoek of vervecht zich bij de geburen ; — de alleenwonende vrouw strikt en stopt, repareert hare kleeren en bereidt het huiswerk voor 's anderendags.

Ergo, 't is op verre na zoo noodzakelijk niet te trouwen voor eene jonge dochter als voor eenen jongman.

« Maar, » zoo hoor ik verscheidene stemmen weeklagend opgaan, dan ook blijft ons verlangen van toewijding onvoldaan, en onze geest van zelfopoffering onvruchtbaar ! »

Daarom niet. Zijt ge ook geroepen om in de wereld te blijven, en niet om in een klooster de weezen, zieken en ouderlingen aan de schatten van uw liefderijk hart deelachtig te maken, ge vindt later in uwen eigen huiskring of in uwe familie gelegenheid om dat verlangen van toewijding te bevredigen.

Hoeveel huizen, waar de ouders gelukkig zijn eene ongetrouwde zuster bij zich te hebben, die door een zoet woord het opkomend huiselijk onweder stilt, die, wanneer de moeder onpasselijk is, heel 't huishouden bestiert, die op de kinderen der familie geheel hare liefde heeft overgedragen en dikwijls beter dan de ouders aan de goede opvoeding der kleinen medehelpt !

Hebt ge geen ongetrouwde broer of zuster, bij wie ge kunt inwonen, dan vindt ge licht in de gebuurte armen te helpen, zieken te bezoeken of kinderen goed te onderwijzen.

Maar gelijk evenwel die juffrouwen hunne liefde overbrengen op een dier, (een schoothondje bijvoorbeeld,) zoo kunt gij, zonder kinderen en zonder familie, op verderen leeftijd uw hart en uwe zorgen schenken aan een arm christen kind ; daar zult gij bij God meer verdiensten, bij de menschen meer dankbaarheid en voor uw hart meer genoegen in vinden. Ja, niet zelden is de toewijding aan een vreemd kind een ruimere en zoetere bron van voldoening dan al de zorgen aan eigen kinderen besteed.

De nuttige citroen.

Door de ontdekking van Pasteur, dat 1 gram citroenzuur, 1 liter water van allerlei bacillengebroedsel, zelfs van cholera-bacillen bevrijdt, heeft het citroensap eene uitgebreide aanwending gevonden, overal waar om de een of andere reden slecht water moet gedronken worden. Op reis in onbekende plaatsen, waar men niet over de hoedanigheid van het drinkwater kan oordeelen, is het vooral in tijden van ziekten noodzakelijk, steeds een wenig citroensap bij het drinkwater te voegen. Men blijft dan voor onaangename maag- en darmstooroissen, die vooral op reis zoo dikwerf voorkomen, verschoond.

Geen gemakkelijker voorbehoedmiddel dan dat, want in elke stad of hotel is wel een citroen te verkrijgen zonder noemenswaardige kosten, en fluks kan men door eenige druppels van het sap het water drinkbaar maken. Geen schip steekt er dan ook in zee, of neemt een goed aantal citroenen aan boord. Trouwens, die appeltjes van Oranje waren reeds lang hederlwerend, eer men de bacillen ontdekt had. Zoo gaat het meer ! De volksgeneeskunde of het volksinstinct gebruikt dikwijls een middel, dat later door de wetenschap voor goed verklaard wordt, en wel op grond van feiten en gevolgtrekkingen, waarvan men vroeger geen flauw begrip had. Daarmede is niet gezegd, dat alle volksgeneesmiddelen aan te bevelen zijn — men denke slechts aan het onzinnige leggen van spinnenweefsels op wonden — doch ook hier geldt het woord, niet alles zonder critiek te verwerpen, omdat het bij 't volk in gebruik is, maar alles te beproeven en het goede te behouden.

De citroensap, respectief citroenzuur, is goed. Dat is door de wetenschap erkend. Nog onlangs heeft Dr Hugo Lazer, geneesheer aan het gezondheidsinstituut in Koningsberg, onderzoekingen omtrent den invloed van het citroensap op diphtheritis gedaan en is tot een zeer gunstigen uitslag gekomen. Hij deed de ervaring op, dat het citroensap, door de kinderen steeds zeer gaarne genomen wordt en zelfs in zware gevallen eene bijna oogenblikkelijk gunstige werking had. Zelfs kleine kinderen kregen een klein stukje citroenschijf in hun mond, zogen er met welbehagen aan en ondervonden er dadelijk verlichting door. Dr Lazer beweert door dit eenvoudig middel een aantal zware diphtheritisgevallen genezen te hebben, hoewel hij dit niet als een specifiek middel beschouwd wil zien. Van belang is nog, dat in geen geval eene schadelijke werking van het citroensap werd opgemerkt.

Schrijver dezes heeft bij verscheidene gevallen van gewone amandelontsteking met geel beslag op de amandelen met goed gevolg van deze methode gebruikt gemaakt naast de aanwending van de passende geneeskundige middelen.

In een zeer hevig geval van echte diphtheritis, door kroep verzwaard, waar niettegenstaande het gebruik van de aanzewezene geneeskundige middelen en de inspuiting van het diphtheritus-serum de ziekte steeds verergerde en het voortdurend toenemen der verstikkingsverschijnselen eene operatie noodzakelijk scheen te maken, kwam schrijver dezes op het denkbeeld, het citroensap in den vorm van inademingen met het inademingstoestel als laatste toevluchtmiddel vóór de operatie aan te wenden.

In het glaasje van het inademings-toestel werden aan het water twee theelepels versch uitgeperst citroensap toegevoegd en de gorgelingen alle 10 minuten voortgezet, waarop binnen betrekkelijk korten tijd de verstikkingsverschijnselen eerst hevig toenamen en daarna, nadat een bijna 4 centimeters lang wit taai velletje (het diphtheritis he uitzweetingsproduct van de luchtpijp) met eene geweldige hoestbui uitgeworpen was, groote verlichting van den toestand intrad tot groote vreugde van de ouders en niet minder van den geneesheer. Het fijn verdeelde citroenzuur prikkelde de slijmvliezen van strottenhoofd en luchtpijp, waardoor de levensreddende hoestbui ontstond. Onder voortgezette inademingen en gorgelingen met zeer verdund citroensap, herstelde het meisje van 7 jaar geheel.

Hoewel dit eene geval niet bewijzend is, spoort het toch tot onderzoek aan, in hoeverre de werking van het citroenzuur bij diphtheristische ontstekingen nuttig kan zijn. Als gorgeling bij de keelontstekingen kan het citroensap, met water verdund, in elk geval zonder bedenken worden aanbevolen. Als voorbehoedmiddel bij besmettelijke ziekten van de keel en den darm (diphtheritis), cholera, typhus, is dus het cytroensap, met water verdund, een zeer goed middel om als gorgeling en drank gebruikt te worden. Behalve de verfrisschende werking van het citroenzuur op het bloed, kan nog de anti-bacteriën- werkende kracht nuttig zijn om ziektekiemen, die in mond of maag gekomen zijn, onschadelijk te maken. Men denke bij dergelijke voortkomende ziekten aan dit eenvoudige en goedkoope middel, dat de natuur ons schenkt, en men zal er geen berouw van hebben.

HULDEBETOOGING aan Mgr KEESEN.

De betooging van genegenheid en dankbaarheid, ingericht ter eere van Mgr Keesen, provinciaal senateur van Limburg, heeft, diesdag namiddag plaats gehad in de zaal der Harmonie « St-Cecilia » te Hasselt. Zooals men weet, heeft de belgische geestelijkheid er aan gehouden Mgr Keesen te bedanken voor den onvermoeibaren iever, waarmee hij hare rechten in den Senaat verdedigd heeft.

Het banket, den achtbaren senateur van Limburg aangeboden, is prachtig geweest ; er waren ruim 150 deelnemers, M. de hertog d'Ursel, voorzitter van den Senaat ; MM. de Thieux, Desmaisières en Gielen, alsook talrijke geestelijken uit al de provinciën, en verscheidene politieke personnagies, die belet waren de betooging bij te wonen, hebben telegrammen tot verontschuldiging gezonden.

Aan de eere-tafel waren gezeten : de heeren Slegers, Voorzitter van den Provincie-raad ; de Baron de Pitteurs-Hiegaerts, Gouverneur van Limburg ; Meyers, senator ; Helleputte, volksvertegenwoordiger ; Coart, eere-voorzitter der Rechtbank te Tongeren ; Willems, Voorzitter der Rechtbank te Hasselt ; de Z. E. Heer kanunnik Rachels, pastoor-deken te Hasselt ; graaf de Renesse, senator ; Cartuyvels, volksvertegenwoordiger en de heer Burgemeester Portmans, notaris en Provinciaal raadslid te Hasselt.

In de groote zaal bemerkten wij aan tafel een aantal eerw. Priesters, waaronder de Eerw. Heeren Pastoors-deken van Maeseyck, Mechelen, Bilsen en Beeringen. De heeren Gielen, Willems, Moors, de Menten, leden der Bestendige Deputatie, een groot aantal provinciale raadsleden van Limburg en voorname ingezetenen van Limburg en elders.

M. Slegers stelde den heildronk in aan den Paus en den Koning ; hij dronk ook aan Mgr Keesen, den held van het feest, wien een prachtig misboek werd aangeboden door de kinderen van Tessenderloo, waar Mgr Keesen vroeger pastoor was. De leerlingen van het St-Josephscollegie boden hem een schoonen bloemkorf aan.

M. Cartuyvels, volksvertegenwoordiger, dronk aan de drukpers ; M. de notaris Ooms van Tessenderloo, secretaris van het feestcomiteit, aan de geestelijkheid. De E. H. Nuyens, pastoor van Strombeek, antwoordde namens zijne ambtgenooten.

De E. H. De Tière, van St-Nikolaas te Luik, bracht op zijne beurt een heildronk aan Mgr Keesen, namens de vrienden van dezen laatste. Mgr Keesen, diep ontroerd, antwoordde op de ingestelde heildronken met zijne welgekende welsprekendheid.

Rond 7 ure liep het feest, te midden van den grootsten geestdrift, ten einde.

Lang leve Mgr Keesen is onze wensch.

BETOOGING TER EERE VAN Mr SLEGERS, Voorzitter van den Provincieraad

Dinsdag, is door den heer Gouverneur van Limburg en de heeren Provinciale Raadsleden besloten dat in Juli aanstaande eene betooging zal ingericht worden ter eere van den ieverrollen en alomgeachten heer Slegers, welke alsdan sedert 30 jaren onophoudend de hooge functie bekleedt als lid van de Deputatie van den Provincialen raad van Limburg.

Het feest van den verdienstvollen heer Slegers, welke zeer groote en uitstekende diensten bewezen heeft, zal met veel luister gevierd worden. Wij zullen hierop terugkomen.

NIEUWS uit de stad en de provincie.

Paardenmarkt *TE TONGEREN, DONDERDAG 13e FEBRUARI.*

Op de markt van TONGEREN van verleden donderdag waren te koop gesteld : 327 koeien en kalveren, 6 schapen, 201 vette varkens, 1190 magere varkens.

Genootschap VAN DEN H. VINCENTIUS à PAULO.

Het jaarlijksch liefdadigheidssermoon, ten voordeele der armen bijgestaan door het Genootschap van den H. Vincentius à Paulo, zal in O. L. V. kerk gepredikt worden, morgen zondag onder de Mis van half twaalf, door den E. P. ADJUTUS, Minderbroeder.

De personen die belet zouden zijn het sermoon bij te wonen, kunnen hunne gift zenden aan M. LAURENT VANDERIJST. Schatbewaarder der Maatschappij.

DE DOCHTER van het REGIMENT

11de VERVOLG EN SLOT.

De wereld lag ingesneeuwd. Sander en Piroska, sinds anderhalf jaar een gelukkig echtpaar, zaten op de plaatsoogte van de Semmering in de aangenaam verwarmde eetzaal van het hotel, en verlustigden zich bij het middageten in de wintersche pracht der bergen onder den sprankelenden zonneschijn.

Sander vulde de glazen.

— Op onzen Rudl ! riep hij, terwijl hij zijn glas ophief en Piroska naar zich toe zocht te trekken.

— Op onzen Rudl ! herhaalde Piroska en klonk met hem. Doch zijne liefkoozing weerde zij af... Op onzen Rudl drinken wij. Maar Rudl's moeder moet gij hier met rust laten, anders verslijten ons de kellners voor een verliefd paar,

— Nu, dan zouden zij het nog zoo mis niet hebben !... Maar zij kennen ons wel.

Hij liet haar, nu, echter met vrede, want zij hadden over iets gewichtigs te praten. Rudl, hun groote zoon, hij was nu toch reeds zes maanden oud, vormde steeds tusschen hen het allergewichtigste onderwerp van gesprek, waarover zij nooit uitgeredeneerd waren. Hij bezat dan ook zooveel deugden en zeldzame eigenschappen, dat men enkel met de opsomming daarvan een ganschen dag kon slijten.

Het was indertijd, na die eerste ontmoeting, reeds heel spoedig tusschen hen beiden beklonken geweest. Als in een roes van zaligheid was Sander heengegaan. Maar den dag nadien kwam hij weer bij Piroska.

— Mevrouw Simbach is alweer niet t'huis ! riep Piroska hem te gemoet.

— Hoe jammer !

— Dat zal haar erg spijten. Gij treft het ongelukkig, M. Sander.

— Piroska !

— Ge treft het ongelukkig, M. Sander.

— Piroska !

— Ge treft het ongelukkig, Rudolf.

— Zóó is het goed !... En waarom tref ik het ongelukkig !

— Wel, omdat gij die goede Mevr. Simbach, die zoo naar u verlangt, nooit thuis treft.

— Ja, ja ! Het is een noodlottig toeval. Ik heb haar namelijk toevallig door Becher doen schrijven, dat zij dezen morgend eens bij hem komen moest.

Dus, weer ongestoord, waren zij het reeds heel spoedig eens geworden. Met de bruiloft werd ook niet lang gewacht ; en toen betrokken zij, naar Piroska's wensch, de vriendelijke villa in het Mürzthal. Nauwelijks was er een jaar verloopen, of daar verscheen de kleine Rudolf en bracht eene nog verhoogde mate van geluk, maar ook eene vermeerdering van zorg en bezigheid mee.

Piroska had ditmaal haren man op eene reis voor zaken naar Weenen vergezeld, en nu waren zij op den terugweg naar Mürzthal. Op de hoogte van den Semmering hadden zij den trein verlaten. Zij wilden, op dezen heerlijk zachten en stillen winterdag, nog een tochtje naar Sonnwendstein ondernemen en dat het overige van den rit afwaarts in eene slede doen. Dit program werd uitgevoerd. Het bergtochtje viel goed uit, en de sledevaart naar omlaag beloofde een niet geringer genot.

Vroolijk klonken de bellen aan het hoofdspan der paarden. Snel ging het den weg af. Reeds daalde de zon tot vroegen ondergang. Hoe stil de lucht ook was, de schuine stralen warmden niet meer. Piroska hulde zich in haren pelsmantel en drukte zich dicht tegen Sander, die overgelukkig naast haar zat. De koetsier liet de paarden lustig draven.

— Hoe schoon ! zegde Piroska.

— Prachtig, ja ! antwoordde Sander en kuste haar hartelijk.

Zij echter trok het reisdeken weer recht en dreigde hem wegens deze manier van doen, bestraffend met den vinger. De koetsier kon immers omzien.

— Dat doet hij niet ! fluisterde Sander. Hij kent zijne wereld.

— Prachtig, herhaalde zij. Zie, Rudolf, ik heb vandaag weer uren doorleefd, in welke ik het beste genoot, wat het leven geven kan. Ik was wel schoon.

— En zijt ge dat nu nog ?

— Ja.

— O, gelukkige ! Hebt gij dan waarlijk geen enkele wensch ?

— Nu, ja, zóó moet ge het niet nemen. Ik heb natuurlijk wel een wensch. Ik wensch weer bij onzen Rudl te zijn.

— Zeg, vrouwke, het is toch een geluk, dat wij elkaar gevonden hebben ! Anders zou onze Rudl nu ver te zoeken zijn geweest... En toch, als ik nog denk hoe kwaad gij op mij waart, toen wij elkaar de eerste maal ontmoetten !

— Dat hadt gij toen dubbel en dwars verdiend.

— Eigenlijk toch niet. Ik was toen enkel maar te beteuterd, om ineens het woordje op zijn pas te vinden. Want, ziet ge, ik had eigenlijk nog zoo geen reden gehad om naar u om te zien. Eerst kort vóór mijne groote reis was ik uw voogd geworden...

Opeens bleef Rudolf steken en zag strak in de verte. De zon was reeds achter de bergen verzonken en de vroege schemering begon neer te dalen. Piroska bemerkte het plotseling zwijgen van haren man en vroeg :

— Wat is er, Rudolf ? Ziet ge Mürzthal reeds ?

— Ja, ik zie. Daar ligt het. Maar...

Hij sprak niet uit. Zichtbaar gespannen staarde hij in de verte. Piroska volgde zijnen blik, en hare scherpe oogen ontdekten terstond wat zoozeer zijne aandacht trok. Angstig vroeg zij :

— Denkt ge dat er onraad is ? De fabriekschouwen rooken er misschien wat sterker dan gewoonlijk.

— Dat zal het wel zijn. Maar het schijnt mij toch zonderling, het bevalt mij toch niet... Koetsier, rijdt wat sneller !

De koetsier zette de paarden aan. Reeds in het volgende oogenblik rees Sander verschrikt in de slede overeind. Hij had de eerste vonken zien dwarrelen en tegelijkertijd door de witte rookwolken vlammen zien heenspelen. Ook Piroska had het gezien, en verbleekend vatte zij hem bij den arm.

— Bedaar maar, kindlief ! sprak hij haar toe. De fabriek is verzekerd.

Hij sprak van de fabriek, om haar zoo mogelijk nog af te houden van de ontzettende gedachten, die hem zelve het hart deed stil staan. Gretig verstond hij met de oogen den afstand — en nu was het vreeselijke voor hem eene zekerheid. Niet de fabriek stond in brand, maar het woonhuis en in het woonhuis hadden zij hunnen kleinen Rudl achtergelaten !

— Groote God, ons kind ! riep met van schrik verglaasden blik Piroska, die nu ook het vreeselijk gevaar begrepen had.

Met een enkelen sprong was Sander op den bok naast den koetsier. Hij rukte hem de teugels en zweep uit de handen en sloeg nu op de paarden, die als razend vooruit stoven. Het was een dolle rit. Bij de krommingen van den zich afwaarts slingerenden weg werd telkens zooveel mogelijk gedraaid. Nog een handbreed meer — en paarden en slede en menschen waren verpletterd in den afgrond gestort.

De eenige, die voor zijn leven sidderde, was de koetsier. Daarvoor was hij toch niet in dienst getreden, om zulke doodsangsten uit te staan. Hij was echter zoo ontsteld en beefde aan al zijne leden zoodanig, dat hij den moed niet vond om een woord van waarschuwing uit te brengen.

Toen men beneden in het dal gekomen was, legde Sander opnieuw de zweep over de paarden, en de gejaagde dieren gaven willig en trouw het laatste toe, wat zij aan adem en kracht nog in zich hadden. Trillend, dampend, geheel met zweet bedekt, stonden zij stil, toen Sander voor de groote poort van de fabriek de teugels inhield. Hij hielp Piroska uit de slede, en nu liep hij met haar over de voorplaats naar het woonhuis.

Het was ondertusschen donker geworden. Het gansche dak van het huis was nog slechts eene geweldige vuurzee. De brandweer van de fabriek was in volle werking. Luidde kommando's weerklonken, en te midden van het gewoel en algemeene verwarring in het rond deden de manschappen wakker hunnen plicht.

Uit een venster van de eerste verdieping wringt zich een man. Hij klimt over het kozijn en staat nu op de bovenste sport van de ladder, die steil tegen den muur is aangezet en beneden door twee mannen wordt vastgehouden.

Hij heeft het kind in zijne armen !

En terwijl hij daar zoo staat, in den weerschijn der vlammen, schijnt hij bij deze fantastische verlichting een reus, bovenmenschelijk van lichaamsbouw en kracht. Voorzichtig zet hij den voet op de volgende sport.

Daar schiet boven hem eene geweldige vlam de lucht in. Het knettert en knist, en millioenen vonken dwarrelen in de duisternis omhoog. Er volgt een kraken, een dreunen. Een brandende balk heeft zich van den gevel losgemaakt. Hij tuimelt, en stort neer op het hoofd van den redder.

Nog staat de man een oogenblik, met de rechterhand zich aan de ladder vastklemmend, met de linker het in eene deken gerolde kind zoo ver mogelijk van zich afhoudend, om het voor het vurige gevaarte te vrijwaren. Maar nu begeven hem kracht en bezinning. Een geschreeuw van ontzetting gaat op. Het kind ontglipt aan zijne hand en valt. Sander, die in trillende spanning en angst het voorval heeft moeten aanzien, breekt door de van schrik verstijfde menigte heen en komt nog juist bijtijds om zijn kind in de armen op te vangen. Hij vindt het ongedeerd, en met geweld bedwingt hij een jubelkreet van de hoogste vreugde, nu hij het in de armen van de door angst bewustelooze moeder legt.

De redder echter, het was Friedrich, viel ruggelings van de ladder. De twee mannen, die de ladder vasthielden, hadden vergeefs getracht den vallende op te vangen. Het gewicht van den zwaren man was te groot.

Terwijl het blusschen voortgezet werd, droegen eenige mannen Friedrich naar het portierhuisken ; en Piroska met het kind op den arm, zoowel als Sander, begaf zich mede daarheen. De rijke fabrieksheer had op dit oogenblik geen andere toevlucht om vrouw en kind te bergen. Piroska wist in het huisken reeds den weg, en daar de kleine Rudl zich al spoedig had laten sussen en ingeslapen was, legde zij hem op Friedrich's bed en wijdde zich nu geheel aan den verongelukte, die men, evenals indertijd den gekwetsten jongen, op de sofa neergelegd had. Piroska wist ook waar het verbandtuig te vinden was, en zij voelde zich sterk genoeg om den fabriekgeneesheer, die op zijn post was, behulpzaam te zijn.

Daartoe behoefde het echter niet meer uit te komen. De doktor had met eene spons het hoofd en aangezicht van den verongelukten portier van bloed en roet gereinigd. Baard en haar waren geheel verzengd. Doch dit had niets te beduiden. Erger was het dat het onderzoek eene schedelbreuk aan den dag bracht. Zwijgend schudde de geneesheer het hoofd en wees met een veelzeggend gebaar Piroska's hulp af. Toen gaf hij fluisterend last, den geestelijke te halen.

Piroska zette zich bij Friedrich's sterfbed en nam zijne hand in de hard ; en toen weldra de priester verscheen, om door de heilige Sacramenten weldra den stervende den laatsten liefdedienst van de kerk te bewijzen, knielden Piroska en Sander eerbiedig aan weerszijden de legerstede neer.

Tot diep in den nacht waakten zij beiden in het portiershuisken. Het karige licht van eene kleine petroollamp was juist voldoende om het gezicht van den zieltogenden portier te kunnen zien. Doch er was geen wensch op zijne trekken te lezen. Hij lag bewusteloos en met gesloten oogen. Slechts eene zwakke rijzing en daling van de breede borst, en de hand te voelen was, bewezen dat het leven nog niet ontvloden was.

Om twee uren in den morgend sloeg Friedrich zijne oogen wijd op, en open, heldere blik rustte even op Piroska's gezicht. Toen slaakte hij een diepen zucht — en het was voorbij. Hij had opgehouden te leven.

Piroska was het, die hem de oogen toedrukte. En zij en haar man knielden neer en stuurden zacht een gebed naar den Allerhoogste.

Een verspild bestaan had zijn einde gevonden. Maar, zoo ook verspild — toch was het niet onnut geweest, Friedrich Platter, de eeuwige student, die na vele levensstormen in het portiershuisken van Rudolf Sander's fabriek gestrand was, had op het laatst nog aan zijn kind de grootste weldaad bewezen, welke een mensch aan een medemensch bewijzen kan. Hij had voor de moeder het kind — zijn eigen kleinkind — van een wissen dood gered.

Piroska, die hem zoo dankbaar de oogen had toegedrukt, wist dit niet. Maar hij zelf Friedrich Platter, heeft het geweten.

— EINDE. —